

**UČILIŠTE
MODUS**

1. IZBOR U OBRAZOVANJU ODRASLIH

POLJOPRIVREDA VIJESTI ŽUPANIJA

Unatoč šteti od 400 tisuća € Mirko ne odustaje, a njegovu rajčicu svi koristimo za pizze i umake!

5. studenoga 2024. / [Vinkulja.hr](https://vinkulja.hr)

Dvije teške, uzastopne godine pogodile su slavonske poljoprivrednike. Olujno nevrijeme prošle je godine napravilo štetu mjerenu u stotinama milijuna eura, što na objektima što na poljoprivrednim i šumskim površinama, a ovogodišnja suša i tuča poljoprivredne su prinose opet svele daleko ispod razine rentabilnosti.

– Prošle godine imali smo 28 hektara pod povrćem, što lubenice i graška na otvorenom što paprike i rajčice u 13 plastenika. Papriku smo tek bili započeli brati taj dan i onda je naišlo nevrijeme koje je sve uništilo, priča jedan od najveći proizvođača povrća u Vukovarsko-srijemskoj županiji Mirko Bošković iz Cerne.

– Svih 13 plastenika je u potpunosti uništeno, kao i 95 posto uroda koji je tek trebalo ubrati tada. Zna se koliko ide po kvadratu; ako je paprika riječ je o 10 kilograma, dok je kod rajčice 30 kilograma prinosa po kvadratu. Nažalost, ništa od toga nije nam bilo priznato unatoč mojim pokušajima i razgovorima s predstavnicima Ministarstva poljoprivrede. Zbog krivih koraka birokracije do danas nije bilo odštete, osim nekakvih 1.300 eura, dok je ukupna šteta s robom, hladnjačom i plasticima oko 420 tisuća eura! Tek sada, s provedbom Mjere 5.2.1. nadam se kako će se dio ovog problema koji traje 15 mjeseci napokon riješiti, govori Bošković kojeg smo s radnicima i mehanizacijom našli na poljoprivrednoj parceli gdje je upravo započeo s instalacijom novog plastenika. Ovaj put – snažnijeg i stabilnijeg!

Posljedice olujnog nevremena od prošle godine još uvijek nisu uklonjene zbog obveze pravljanja EU sredstava, FOTO: Mirko Bošković

– Ovdje se postavljaju temelji gdje će na 0,5ha biti postavljeni novi plastenici u kojima ćemo uzgajati papriku i rajčicu, dok će u međuvremenu biti posađena salata. Jednostavno, nema stajanja. Mora se raditi i otvorena i zatvorena proizvodnja. Imamo ozbiljan klimatski problem i negativan utjecaj trebamo svesti na minimum. Pa tako, poučeni prošlogodišnjim iskustvom, radimo temelje za plastenike čija bi statika, prema izvedbenom prijedlogu projektanta trebala izdržati udare vjetrova od 200 kilometara na sat. Ako to uspješno odradimo, onda bi ovaj naš plastenik mogao poslužiti kao model koji mogu i ostali povrtlari provesti kako bi se zaštitili od olujnih nepogoda, uvjeren je Bošković.

I dok je šteta od prošlogodišnjeg nevremena bilo gotovo nemoguće izbjeći s dotadašnjom tehnikom instalacije plastenika, ovogodišnje štete od suše svakako su mogle biti eliminirane, pogotovo tamo gdje postoje sustavi navodnjavanja. Upravo time se vodio i Bošković čija čitava obitelj živi od povrtlarstva pa već dva desetljeća ulaže u navodnjavanje svojih površina.

– Unatoč suši, ova godina je zahvaljujući tome što koristim navodnjavanje ipak bila produktivna. Nisam čovjek koji se lako predaje, pa je dobro da se ovakva šteta nije dogodila nekome tko se tek krenuo baviti ovim poslom već meni koji sam dugo u tome pa nađem način kako se održati. Jer, ako godinu i pol dana ne radite, a plaćate kredit za nešto što vam je preko noći nestalo, onda je to veliki problem. Tako sam iz ostalih kultura uspio stvoriti prihode za servisiranje svojih obveza, a ove je godine upravo rajčica kroz navodnjavanje dala izvrstan prinos, pojašnjava Bošković razlog svog opstanka unatoč već drugoj zaredom teškoj godini za hrvatsku poljoprivredu.

Mirko Bošković pokazuje budući platenik na kojem se grade armirani temelji

Proteklih je godina Vukovarsko-srijemska županija, koristeći sredstva iz EU fondova uložila u navodnjavanje oko 550 hektara poljoprivrednih površina na lokalitetu Blato u Cerni. Upravo na tom području se nalaze i Boškovićeve parcele. No, Mirko smatra kako je sustav nedovoljno iskorišten.

– U principu, na ovaj sustav navodnjavanja zapravo je naslonjeno oko 1000 hektara zemlje, a ovdje jedino ja radim taj posao vezan uz povrtlarstvo na svega četrdesetak hektara. Smatram kako je potrebno više povrtlara kako bi se državi isplatila takva ulaganja. Zbog čega oni nisu uvjetovali korisnike poljoprivredne zemlje da se bave visoko dohodovnim kulturama, samo oni znaju, govori Bošković sliježući ramenima pa nastavlja

– Ovdje je županija zaista dobro zamislila priču kroz program navodnjavanja. To bi bila prva faza gdje se stvaraju preduvjeti za održivu poljoprivredu, potom bi logični slijed bio stvaranje logističke podrške ljudima da prijeđu na povrtlarstvo, dok bi treća faza trebala biti obveza proizvođača da se bave proizvodnjom kojom se bave. Ako je država uložila milijune u infrastrukturu, onda bi obveza nas koji koristimo to navodnjavanje trebala biti da više stvaramo i posljedično tome plaćamo veće poreze i vraćamo državi i društvu to što su u nas uložili. To je preduvjet da naša djeca ostanu ovdje i krenu se baviti visoko dohodovnim kulturama, a ne da stalno pričamo prazne priče. Nažalost, do sada se pokazalo kako se sa svakom promjenom ministra, mi vratimo četiri godine nazad, a smatram kako bi morali imati dvadesetogodišnje programe upravljanja poljoprivrednom proizvodnjom kako bi priča bila stabilna i učinkovita.

Odlučivši još prije dvadesetak godina kako će se baviti povrtlarstvom, Mirko je bio itekako svjestan kako bez dostupne vode priča neće biti uspješna. Stoga je 2006. godine vlastitim sredstvima iskopao kanal dužine 1.000 metara.

– U isto vrijeme sam uzeo *linear* za navodnjavanje uz kamatu od 11%, a to me ukupno koštalo 1,5 milijuna kuna, bez ikakvih mjera i fondova EU. Ništa! Sve vlastita sredstva stvorena kroz proizvodnju. Toliko sam volio ovaj posao pa sam se zadužio jer sam znao kako ne smijem u ovom poslu ovisiti o kiši.

Linear sustav navodnjavanja

Bošković je atipičan poljoprivrednik. Nova mehanizacija ga ne zanima sve dok postojeća odgovara njegovim potrebama pa makar su mu traktori ušli i u peto desetljeće rada na njivama!

– Moja mehanizacija je stara po 30, 40 godina, a jednako je tako i u Njemačkoj. Ja jednostavno ne robujem mehanizaciji i tome da moram imati najbolji i najveći traktor u selu. Nama koji se bavimo ovim kulturama su potrebni strojevi, sortirnice, hladnjače, dobri objekti za skladištenje, doradu i preradu kako bi proizvodnja bila učinkovitija. Za 40 hektara povrća meni ne trebaju nikakvi novi traktori ili čak više njih. Ja imam traktor iz 1980. godine, sad ga da upalim radit će idealno, a za deset dana s njim poorem čitavu tablu od 35 hektara bez ikakvih GPS-ova. Ne trebamo mi gledati da moramo kupovati nove stvari, već se mora paziti da ne budemo prezaduženi. Upravo je to ključ optimalne poljoprivredne proizvodnje u dobrim, ali i u lošim godinama.

Povrtlarstvo je visoko intenzivna poljoprivredna proizvodnja koja nosi svoje rizike, a jedan od njih je i diktiranje cijena od strane trgovačkih lanaca. Bošković je uvjeren kako bi s većim brojem proizvođača povrća, dodatno porasla profitabilnost ovog sektora poljoprivrede.

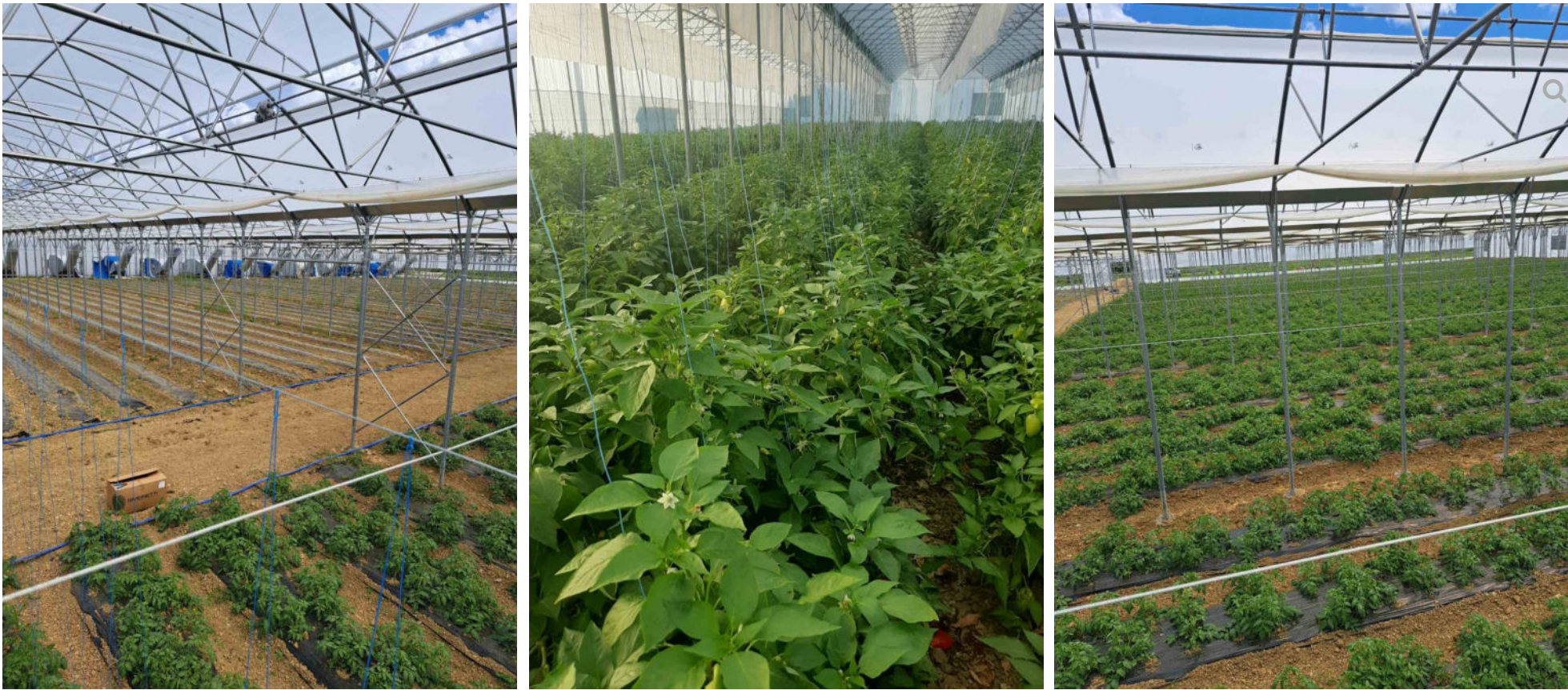
– Problem plasmana predstavlja mala proizvodnja. Sve je manje proizvođača pa je nemoguće doći do kvalitetnijih ugovora s trgovačkim lancima. Upravo zbog toga sam bio veliki pobornik Agrotehnološkog centra u Cerni koji je trebao proizvođače staviti u povoljniji položaj. Naime, sada se povrće doslovce prodaje s polja, dok bi s takvim jednim objektom dobili skladišne kapacitete s kontroliranim uvjetima čime bi mi proizvođači onda prodavali povrće kad nam odgovara, pa i izvan sezone kada je cijena puno veća. Sad smo prepušteni sami sebi pa umjesto da se udružimo, jedni na druge gledamo kao neprijatelje. Ovi problemi u povrtlarstvu jednaki su i u voćarstvu.

Agrotehnološki centar u Cerni već godinama je u izgradnji...

Ne želeći ovisiti o drugima, Bošković je u susjednoj Babinoj Gredi iznajmio jedan hektar plastenika kako bi bio konkurentan tijekom čitave godine.

– Upravo krećemo sa skidanjem paprike, a početkom prosinca krećemo sa salatama pa se nadam kako će i ti plastenici biti jedna dobra priča s dvije kulture. Vjerujem kako ćemo uspjeti na vrijeme podići i uništene plastenike pa da nagodinu imamo ozbiljnu priču.

Postojeći plastenik u Babinoj Gredi

Zahvaljujući svojim količinama, Boškovića je primijetila i Podravka, pa tako, svaki put kad budete jeli Podravkin ajvar, kečap ili umak velike se šanse kako su upravo spravljeni od rajčice uzgojene u Cerni.

– Kad sam prije desetak i više godina govorio kako moramo raditi i za industrijsku proizvodnju, da je potrebno da budemo kooperanti Podravci, ljudi su me čudno gledali jer su svi bili fokusirani na konzumno povrće. Raditi za industriju znači manje stresa jer se roba ne baca. Mi moramo finalizirati svoje proizvode i ne smijemo biti u stresu da nas ucjenjuju trgovački lanci i trgovine. Mi sada dobijemo cijenu oko 1 do 1,05 eura za papriku po kilogramu od trgovačkih lanaca, dok je ona u trgovini 2,39 eura. Na kraju imamo kivnog kupca na nas proizvođače, a nikoga ne zanima kako je nama; ni trgovca, ni kupca ni Vladu.

Plodovi ovogodišnje berbe unatoč suši

U ovaj posao uključena je cijela Mirkova obitelj; supruga sinovi, šogor i šogorica, a tijekom berbe zapošljava i nekoliko radnica.

– Jedan sin mi je na fakultetu i jako mi fali u poslu. Kada dođe tijekom ferija, pomogne jer sudjeluje u proizvodnji. Drugi sin ima svoj OPG i pomaže kada stigne, kao i dvojica malodobnih sinova koji pomažu koliko mogu. Uglavnom, obiteljski poslujemo jer cilj da nam svim bude dobro i upravo zbog obitelji neću dopustiti da ova priča propadne.

Svjestan je Mirko okruženja u kojem je sve veći broj radnika iz Nepala koji su se upravo kod nekih proizvođača povrća pokazali itekako korisnima. Međutim, kako sam kaže, odupirat će se sve dok bude uspijevaao pronaći domaće ljude spremne da rade u poljoprivredi za koju vjeruje kako je ključna grana gospodarstva u budućnosti.

– Jedino će proizvodnja hrane biti najisplativija. Doći će vrlo brzo vrijeme kada ćemo imati novaca, ali nećemo imati što kupiti jer vremenski ekstremi čine svoje. Stoga, cijelo čovječanstvo, svako u svom dijelu morat će doskočiti klimatskim promjenama kako bi riješili ovaj problem, zaključuje Bošković.

NAPISAO: Hrvoje Niče

Ovaj tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti.

Dozvoljeno prenošenje sadržaja uz objavu izvora i Autora.

Tags: [mirko bošković](#), [paprika](#), [poljoprivreda](#), [povrće](#), [rajčica](#), [vinkulja](#)

TEKST SE NASTAVLJA NAKON OGLASA

OKRETALO SE POLA GRADA: Pogledajte što na sebi nosi ova žena! 'Sjedila je nasred ulice...'